

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 19. november 2019
Kontor: Straffulbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Patrick Kofod Holm
Sagsnr.: 2019-0030-2790
Dok.: 1257040

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 37 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 8. oktober 2019. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Rosa Lund (EL).

Nick Hækkerup

/

Lars Solskov Lind

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 37 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren kommentere seniorforsker Peter Vedel Kessings artikel "Afslag på prøveløsladelse på grund af ny kriminalitet - en strafferetlig afgørelse?" i Ugeskrift for Retsvæsen, nr. 36/2019, litterær afdeling, side 255-265, herunder oplyse, om artiklens kritik af gældende praksis i forhold til artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention giver anledning til overvejelser om ændringer i lovgivning og/eller praksis?"

Svar:

Til brug for besvarelsen af spørgsmålet har Justitsministeriet indhentet en udtalelse fra Direktoratet for Kriminalforsorgen, der har oplyst følgende:

”1. I den i spørgsmålet nævnte artikel anfører seniorforsker, Peter Vedel Kessing, Institut for Menneskerettigheder, indledningsvis, at indsatte i danske fængsler som udgangspunkt har adgang til ordinær prøveløsladelse efter afsoning af to tredjedele af straffetiden. Det anføres videre, at Direktoratet for Kriminalforsorgen i 2015 ændrede praksis for prøveløsladelse, idet ”ny kriminalitet eller grove disciplinære forseelser begået under indsættelsen nu med ”betydelig vægt” skal tale for afslag på prøveløsladelse.”. Det konkluderes herefter, at afslag på prøveløsladelse på grund af ny kriminalitet eller grove disciplinære forseelser under indsættelsen må anses for en straffesag efter art. 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, hvorved afgørelsen ikke kan træffes administrativt. Det konkluderes på den baggrund, at den gennemførte praksisændring næppe kan oprettholdes.

2. Det er forudsat, at prøveløsladelse i medfør af straffelovens § 38, stk. 1, når to tredjedele af straffen, dog mindst 2 måneder, er udstået, er et regelmæssigt led i fuldbyrdelse af fængselsstraffe.

Efter straffelovens § 38, stk. 4, er det dog bl.a. en forudsætning for prøveløsladelse, at den dømtes forhold ikke gør prøveløsladelse utilrådelig, hvilket indebærer, at der ikke må foreligge en væsentlig risiko for recidiv til ikke-bagatelagtig kriminalitet, som ikke formodes at kunne begrænses ved tilsyn og eventuelle særvilkår. Det bemærkes, at voldskriminalitet, uanset straffens længde, ikke betragtes som bagatelagtig kriminalitet.

Afgørelsen om prøveløsladelse skal, når sagen er tilstrækkeligt oplyst, træffes ud fra en samlet afvejning af alle omstændigheder, som taler enten for eller imod prøveløsladelse. Ved denne vurdering skal der i alle tilfælde foretages en konkret og aktuel utilrådelighedsvurdering, hvor der tages stilling til, hvor stor vægt de forskellige omstændigheder skal tillægges i den aktu-

elle sag. Der er således ikke mulighed for at fastlægge, at visse momenter altid vil føre til, at prøveløsladelse enten meddeles eller nægtes. Der henvises til pkt. 6-12 i vejledning nr. 9766 af 11. september 2018 om løsladelse af dømte, der udstår fængselsstraf (løsladelsesvejledningen), hvor den administrative praksis på området er angivet.

3. For så vidt angår den i artiklen nævnte praksisændring i 2015, kan det oplyses, at Justitsministeriet ved brev af 27. marts 2015 på baggrund af Direktoratet for Kriminalforsorgens faktuelle beskrivelse af sager vedrørende gerningsmanden bag terrorangrebene i København den 14. og 15. februar 2015 bl.a. bad direktoratet om at kortlægge praksis for prøveløsladelse og at overveje, om prøveløsladelse bør ske i mindre omfang end efter gældende praksis. Justitsministeriet tilkendegav videre, at der i den forbindelse burde ses på, hvilken betydning forhold under afsoning, herunder eventuelle disciplinære afgørelser, skal tillægges i relation til mulighed for prøveløsladelse.

På den baggrund sendte direktoratet den 30. juli 2015 en redegørelse om praksis for prøveløsladelse og genindsættelse til Justitsministeriet, som den 24. august 2015 offentliggjorde dele af denne.

Som det bl.a. fremgår af redegørelsen, fandt direktoratet, at en af sagerne vedrørende gerningsmanden bag ovennævnte angreb i København havde afdækket et behov for at tydeliggøre og indskærpe praksis, således at det understreges med hvilken vægt forhold under varetægtsfængsling og afsoning, herunder ny kriminalitet, disciplinære forhold, misbrug og manglende vilje til at samarbejde med kriminalforsorgens personale, skal indgå i utilrådelighedsvurderingen.

På baggrund af direktoratets forslag til uddybelse af løsladelsesvejledningen, blev der med virkning fra den 27. august 2015 foretaget ændringer i vejledningens pkt. 12. Det fremgik herefter indledningsvis af pkt. 12, at den indsattes forhold under indsættelsen (afsoningen og en eventuel varetægtsfængsling) skal tillægges vægt, i det omfang disse kan give anledning til at formode, at der er risiko for recidiv til fornyet kriminalitet.

Da det ikke er muligt udtømmende at opregne, hvilke forhold under afsoningen og en eventuel varetægtsfængsling der kan være af relevans, blev der i pkt. 12 herefter opregnet nogle forhold af særlig relevans.

Det fremgik herefter bl.a.:

”Ny kriminalitet eller grove disciplinære forhold under afsoningen/en eventuel varetægtsfængsling, f.eks. i form af voldelig adfærd eller stofmisbrug, vil

typisk med betydelig vægt tale imod prøveløsladelse, medmindre den indsatte efterfølgende har undergået en betydelig holdningsændring, gennemført misbrugsbehandling, adfærdskorrigerende behandling eller lignende. Tilsvarende gælder, hvis den indsatte f.eks. ved en konfrontationssøgende adfærd over for personalet har demonstreret manglende vilje til at ophøre med kriminell adfærd.”.

Det bemærkes, at den indsatte forhold under indsættelsen, herunder ny kriminalitet, også forud for ændringen af løsladelsesvejledningen i 2015 skulle indgå i utilrådelighedsvurderingen, i det omfang disse kan give anledning til at formode, at der er risiko for recidiv til fornyet kriminalitet. Der var således ikke i den henseende tale om en nyskabelse i 2015, hvilket også fremgår af artiklen.

Det bemærkes i øvrigt, at løsladelsesvejledningens pkt. 12 efterfølgende er blevet ændret, uden at der dog i forhold til ovenstående er foretaget ændringer rent indholdsmæssigt.”

Justitsministeriet finder ikke, at den tilrådelighedsvurdering, der ligger til grund for en beslutning om at tillade eller nægte prøveløsladelse, har karakter af straf, hvis vurderingen fører til, at prøveløsladelse nægtes. Det skyldes, at formålet med at inddrage ny kriminalitet og/eller disciplinære sanktion ved tilrådelighedsvurderingen sker med henblik på at vurdere risikoen for recidiv til ikke-bagatelagtig kriminalitet. En afgørelse om at nægte prøveløsladelse vil derfor altovervejende have et præventivt sigte, hvilket også understreges af, at prøveløsladelse, uanset de nævnte forhold, kan ske, hvis den indsatte efterfølgende har undergået en betydelig holdningsændring, gennemført misbrugsbehandling, adfærdskorrigerende behandling eller lignende, jf. udtalelsen fra Direktoratet for Kriminalforsorgen. Justitsministeriet vurderer på den baggrund ikke, at ordningen rejser spørgsmål i forhold til EMRK artikel 6.